

Το 5-0 της Τσέλσι επί της Δυναμό Κιέβου και μάλιστα επί ουκρανικού εδάφους αποδεικνύει ότι η μακροχρόνια επένδυση των Βρετανών στις ομάδες τους πιάνει τόπο

CHAMPIONS LEAGUE

Μια άλλη άποψη

Ποιοι παράγοντες καθορίζουν την επιτυχία μιας ποδοσφαιρικής διοργάνωσης; Πώς εξασφαλίζεται θέαμα ικανό να φέρει τους φιλάθλους στην κερκίδα; Ποιο είναι το μυστικό των **Big-5**; Απαντήσεις από τους ειδικούς με τη βοήθεια των αριθμών, που ως γνωστόν δεν ψεύδονται ποτέ

ΤΟΥ **ΑΛΚΗ ΓΑΛΔΑΔΑ**
algaldadas@yahoo.gr

Την εβδομάδα που πέρασε γευθήκαμε τα δύο τελευταία καλά κομμάτια από το γλυκό που ετοιμάζουν κάθε χρόνο όσες ομάδες παίζουν ποδόσφαιρο σε ολόκληρη την Ευρώπη, και λίγο πέρα από αυτήν. Ο λόγος για τους δύο τελικούς. Του Champions League ο ένας και του Europa League ο άλλος. Με ιδιαίτερο και πολύ εντυπωσιακό χαρακτηριστικό το ότι οι δύο αυτές διοργανώσεις περιλαμβάνουν αγώνες που ξεκινούν τον Ιούνιο της προηγούμενης για να φθάσουν στους δύο τελικούς, κοντά στο τέλος Μαΐου πλέον, της επόμενης χρονιάς.

Στο Champions League ξεκίνησαν 79 ομάδες και στο Europa League 213 ομάδες, από 54 χώρες. Και όταν κοιτάξεις τον χάρτη διαπιστώνεις ότι καλύπτουν μια περιοχή που αρ-

χίζει από τα δυτικά με Ισλανδία και Νησιά Φερόες φθάνοντας στα ανατολικά να περιλαμβάνει Ισραήλ, Αζερμπαϊτζάν και Καζακστάν! Μόνο που από τις 292 συνολικά ομάδες των 54 χωρών έφθασαν στους δύο τελικούς 4 ομάδες μιας μόνο χώρας, και μάλιστα από μόλις δύο διαφορετικές πόλεις και ένα πρωτάθλημα. Αυτό της Premier League. Αρσενάλ, Τότεναμ, Τσέλσι από το Λονδίνο και Λίβερπουλ από το λιμάνι στη Βορειοανατολική Αγγλία. Κάτι που έβαλε αρκετό κόσμο σε σκέψεις.

Γήπεδα-χρυσωρυχεία

Ναι, και με τη μαρτυρία των αριθμών το ποδόσφαιρο είναι το πιο δημοφιλές αθλητικό θέαμα στον πλανήτη. Παίζουν αλλά και το παρακολουθούν σε όλα τα πλάτη και μήκη οι περισσότεροι άνθρωποι. Είναι επίσης το πιο «δημοκρατικό» από όλα διότι δίνει τη δυνατότητα σε ανθρώπους με ύψος από 1,57 έως και 2 μέτρα όχι μόνο να παίζουν αλλά και να διακρίνο-

νται. Κάτι που δεν συμβαίνει με το μπάσκετ ή το βόλεϊ. Ίσως γι' αυτό και από όλες τις πειρους έχουμε καλούς ποδοσφαιριστές στα κορυφαία πρωταθλήματα. Επιπλέον, είναι και δύσκολο. Δυσκολότερο από το μπάσκετ ή το βόλεϊ διότι απαγορεύεται να χρησιμοποιήσεις το πιο επιδέξιο κομμάτι του ανθρώπινου σώματος, που είναι τα χέρια.

Επιτρέπει επίσης τρία αποτελέσματα αντί για δύο, αφού τα άλλα αθλήματα έχουν θέσει εκτός την ισοπαλία. Και κοντά σε αυτό έχει αποκλειστεί και κάτι ακόμα. Να κερδίζει πάντα ο καλύτερος. Μία από τις φράσεις που πάνε κόντρα στο DNA του αθλήματος είναι το γνωστό (και βλακώδες) στερεότυπο: «Να κερδίσει ο καλύτερος». Όχι, το ποδόσφαιρο φτιάχτηκε έτσι ώστε να μπορεί να κερδίσει ή να φέρει ισοπαλία και ο χειρότερος από τους δύο. Και αυτό δεν είναι αποδεκτό σε όλα τα αθλήματα.

Με το τέλος της περιόδου 2018-19, το αγγλικό πρωτά-

θλημα, και το ποδόσφαιρο που παίζουν οι ομάδες του, καθιερώνεται ως το κορυφαίο στον κόσμο. Κρίνοντας από την οικονομική άποψη, από την ποιότητα του θεάματος και από τα χρήματα που πληρώνονται παγκόσμια για τη μετάδοση των αγώνων του αγγλικού πρωταθλήματος. Έχει φθάσει πλέον να φέρνει στα ταμεία συνολικά λίγο περισσότερα από 2,5 δισ. ευρώ ενώ είχαμε και τη μαξιμαλιστική επίδοση στους δύο πιο ενδιαφέροντες τελικούς να συμμετέχουν τέσσερις αγγλικές ομάδες. Και σε αυτό θα πρέπει να προστεθούν ο αποκλεισμός της Μάντσεστερ Σίτι από την Τότεναμ στον ημιτελικό και η επιτυχία της Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ επί της γαλλικής Παρί.

Στην Ελλάδα υπάρχει μια ομάδα επιστημόνων, η AUEB Sports Analytics Group του Εργαστηρίου Υπολογιστικής και Μπεϊζιανής Στατιστικής του Τμήματος Στατιστικής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Η ομάδα αυτή ειδικεύεται στην ποσοτική ανάλυση στον αθλητισμό με αντικείμενο την πρόβλεψη αποτελεσμάτων, την οικονομική ανάλυση, την ανάλυση απόδοσης και την αγωνιστική ισορροπία κυρίως στα πέντε μεγαλύτερα πρωταθλήματα της Ευρώπης: Αγγλίας, Ισπανίας, Γερμανίας, Ιταλίας και Γαλλίας. Σκοπός της ομάδας, η οποία δημιουργήθηκε το 2016 από τους καθηγητές **Ιωάννη Ντζούφρα** και **Δημή-**

τρη Καρλή, είναι να προάγει την υλοποίηση ποσοτικής ανάλυσης υψηλού επιπέδου στα σπορ τόσο σε ακαδημαϊκό όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο.

Ταλέντο και χρήμα

Τα μέλη του Sports Analytics Group, όπως ονομάζεται η ομάδα αυτή του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, δημιουργήσαν ειδικό δείκτη που ποσοτικοποιεί την αγωνιστική ισορροπία εστιάζοντας στην αγωνιστική συμπεριφορά των ομάδων που κερδίζουν τη συμμετοχή τους την επόμενη χρονιά στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις. Ο δείκτης αναφέρεται στις δύο πιο σημαντικές διαστάσεις του φαινομένου, ενώ το μαθηματικό μοντέλο βασίζεται σε μέθοδο μέσων όρων δίνοντας διαφορετική βαρύτητα για κάθε βαθμολογική θέση και αγωνιστικό στόχο.

Ενα από τα μέλη της ομάδας είναι ο δρ **Βασίλειος Μανασής**. Διδάσκει Αθλητική Οικονομία στο ΤΕΦΑΑ της Αθήνας, ασχολείται συστηματικά με τη διοργάνωση επαγγελματικών πρωταθλημάτων και με το ζήτημα της αγωνιστικής ισορροπίας. Μελετά αρκετά χρόνια την Premier League, παρακολουθώντας τα αποτελέσματα των αγώνων και παρ' όλο που είναι ένας πιστός «Λίβερπουλιαν» κάνει ψυχρούς αριθμητικούς συσχετισμούς πριν από την εξαγωγή οποιουδήποτε συ-

Συνέχεια στη σελίδα 4

Κάν' το όπως το NBA

Το NBA προστατεύει (και αυξάνει) την εμπορική του αξία με τέσσερις κυρίως τρόπους: Revenue Sharing, Salary Cap, Luxury Tax και Draft. **Αναδιανομή Εσόδων (Revenue Sharing):** Από τη διοργανώτρια αρχή υπάρχει ισότιμη οικονομική αντιμετώπιση των ομάδων από τα έσοδα που προκύπτουν από την κεντρική διαχείριση τηλεοπτικών δικαιωμάτων, χορηγιών και πωλήσεων προωθητικού υλικού. **Επίπεδο Μισθολογίου (Salary Cap):** Για τις ομάδες, ανεξάρτητα από τα έσοδά τους, έχει οριστεί ένα όριο χρημάτων που μπορεί να ξοδέψει μια ομάδα για αμοιβές παικτών. Η αλήθεια είναι πως υπάρχει μια ελαστικότητα για όποια ομάδα θέλει να ξοδέψει περισσότερα, που όμως πληρώνεται αρκετά ακριβά και είναι προς όφελος άλλων ασθενέστερων ομάδων! **Φόρος Πολυτελείας (Luxury Tax):** Περνώντας το όριο του μέγιστου ποσού για αμοιβές μια ομάδα αρχίζει να πληρώνει αναλογικό φόρο. Που ξεκινάει από 1,5 δολάριο για κάθε παραπάνω αμοιβή μέχρι τα 5 εκατομμύρια δολάρια παραπάνω, οπότε θα πληρώσει γι' αυτά και έναν φόρο 7,5 εκατ. δολαρίων. Ετσι στα 50 εκατ. δολάρια υπέρβαση ο φόρος είναι 24 εκατ. Και αυτά τα ποσά αυξάνονται όταν επαναλαμβάνεται η υπέρβαση. Το 50% αυτών των χρημάτων πηγαίνει σε ενίσχυση των πιο αδύνατων ομάδων. **Ενταξη από μικρότερες ομάδες (Draft):** Για να μη γίνονται οι αδύνατες ομάδες κάθε χρόνο όλο και λιγότερο ανταγωνιστικές υπάρχει μια ολόκληρη διαδικασία, που τροποποιήθηκε μάλιστα και πάλι αυτή την χρονιά ώστε οι ομάδες που δεν έχουν φθάσει στα πλείοφ λίγο πριν τους τελικούς, μπαίνουν σε μια σειρά με την ασθενέστερη πρώτη και τη δυνατότερη τελευταία. Με μια κάπως περιπλοκή διαδικασία και κληρώσεις όπως περίπου αυτήν του λόττο αποκτούν προτεραιότητα για την ένταξη στο δυναμικό τους των πρωτοεμφανιζόμενων παικτών. Σε γενικές γραμμές έτσι ώστε η πιο αδύνατη ομάδα να έχει την ευκαιρία να πάρει τους καλύτερους.

Συνέχεια από τη σελίδα 3

μπεράσματος. Προσπαθεί να προσεγγίσει τα μεγάλα αθλητικά γεγονότα με τη βοήθεια της οικονομικής θεωρίας, της στατιστικής και των μαθηματικών. Και παίρνοντας υπόψη στοιχεία των τελευταίων 50 ετών ισχυρίζεται: «Εύκολα καταλαβαίνουμε πως η αθλητική και αγωνιστική ικανότητα των παικτών, αυτό που συντηζόμαστε να αναφέρεται και ως "ταλέντο" μερικές φορές, είναι φυσικό να επηρεάζει την ποιότητα ενός αγώνα και κατά συνέπεια την ποιότητα ολόκληρου του πρωταθλήματος. Η έκβαση ενός αγώνα ή του πρωταθλήματος δεν είναι εντελώς προβλέψιμη και η τύχη παίζει πάντα ρόλο. Ομως, σύμφωνα με τους ερευνητές, ο κύριος παράγοντας που εξηγεί την αγωνιστική απόδοση είναι το "μισθολόγιο" της ομάδας για παίκτες. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, ο συντελεστής συσχέτισης του κόστους για την απόκτηση και τους μισθούς παικτών με τη βαθμολογική απόδοση της ομάδας στην Premier League είναι περίπου 0,9, δηλαδή κοντά στο άριστα, που είναι το 1,0. Και αυτό αποδεικνύει ότι πέρα από πολύ επιτυχημένες ή αποτυχημένες μεταγραφές, σε βάθος χρόνου οι ομάδες που ξοδεύουν τα περισσότερα χρήματα τελικά αποκτούν τους καλύτερους παίκτες και επομένως αγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι των αντιπάλων τους».

Σύμφωνα με στοιχεία της sportintelligence, η Premier League εμφανίζει τη μεγαλύτερη μέση ετήσια αποζημίωση παικτών, ακολουθούμενη από τη La Liga, με τα ποσά να φθάνουν στα \$3,38 εκατ. και \$2,49 εκατ. αντίστοιχα. Με χαμηλότερα ποσά ακολουθούν κατά σειρά τα πρωταθλήματα των υπολοίπων χωρών που ανήκουν στις ονομαζόμενες Big-5 του ποδοσφαίρου, δηλαδή Αγγλίας, Ισπανίας, Ιταλίας, Γερμανίας και Γαλλίας (βλ. γράφημα πάνω αριστερά). Όπως βέβαια φαίνεται δεξιά στο γράφημα, η Μπαρτσελόνα και η Ρεάλ Μαδρίτης ξοδεύουν πολύ περισσότερα από κάθε άλλη ομάδα, όμως επτά ομάδες από την Αγγλία βρίσκονται στις πρώτες 15 θέσεις. Μπορούμε να συμπεράνουμε λοιπόν πως κατά μέσο όρο οι καλύτεροι και οι πιο ακριβοί παίκτες αγωνίζονται στο αγγλικό πρωτάθλημα. Ανεξάρτητα από τις ιδιαίτερες προτιμήσεις, είναι αυτό που παρουσιάζει την καλύτερη αγωνιστική ποιότητα.

Αγωνιστική ισορροπία

Σύμφωνα με τους κορυφαίους οικονομολόγους του αθλητισμού στον κόσμο, οι κύριες μεταβλητές που προσδιορίζουν την ποιότητα ενός πρωταθλήματος είναι η αθλητική - αγωνιστική ικανότητα των παικτών, όπως αυτή αναλύθηκε πριν, και η αγωνιστική ισορροπία.

Ο όρος αγωνιστική ισορροπία (competitive balance) σε ένα πρωτάθλημα αναφέρεται στην ομοιογένεια των ομάδων ως προς την αθλητική τους ικανότητα για να διασφαλίζονται

τόσο η αγωνιστική σταθερότητα του πρωταθλήματος όσο και το στοιχείο της έκπληξης και του απρόβλεπτου. Με άλλα λόγια, πρέπει να παίζουν όσο το δυνατόν πιο ισοδύναμες ομάδες.

Ο Rottenberg (1956), πρωτοπόρος στην έρευνα των οικονομικών του αθλητισμού, παρουσίασε την αγωνιστική ισορροπία και γενικά την αδυναμία πρόβλεψης της έκβασης

ενδιαφέρει προφανώς πολύ τους χορηγούς και τους διαφημιζόμενους μέσω του ποδοσφαίρου. Πρόκειται για ένα πολυδιάστατο και πολυσύνθετο φαινόμενο, οι σημαντικότερες διαστάσεις του οποίου είναι: α) η αγωνιστική ισορροπία κατά τη διάρκεια ενός πρωταθλήματος (seasonal) που έχει ως μονάδα μέτρησης τους πόντους στην τελική βαθμολογία και β) η αγωνιστική ισορροπία μεταξύ διαδοχικών πρωταθλημάτων (between-seasons) που συνδέεται με τη μεταβολή της σχετικής ποιότητας των ομάδων μακροπρόθεσμα και έχει ως μονάδα μέτρησης τη μεταβολή της βαθμολογικής θέσης μεταξύ δύο συνεχόμενων αγωνιστικών περιόδων».

Αίμα και άμμος

Το ισπανικό, το ιταλικό όσο και το γερμανικό πρωτάθλημα παρουσιάζουν επιδείνωση του δείκτη, γεγονός που ερμηνεύεται ως έλλειμμα ανταγωνισμού μεταξύ των πρώτων ομάδων. Στην Ιταλία η Γιουβέντους κάνει περίπατο κάθε χρόνο, επί επτά συνεχόμενα χρόνια, και εφέτος είχε απόσταση 11 βαθμών από τη δεύτερη Νάπολι και εκείνη με τη σειρά της 13 βαθμούς από όποιους βρέθηκαν στην τρίτη θέση. Στη Γερμανία υπήρξε εναλλαγή στην πρώτη θέση πέντε φορές μεταξύ Μπάγερν και Ντόρτμουντ, αλλά η απόστασή τους από την τρίτη Λειψία ήταν τελικά 12 και 10 βαθμούς. Στην Ισπανία, η καθίζηση των Ρεάλ και Ατλέτικο έδωσε από νωρίς και πάλι το πρωτάθλημα στην Μπαρτσελόνα.

Αντίθετα, η Αγγλία εμφανίζει πολύ μεγάλη βελτίωση κατά την τελευταία δεκαετία και παρουσιάζει το υψηλότερο επίπεδο ανταγωνισμού μεταξύ των ομάδων που βρίσκονται στις πρώτες θέσεις του βαθμολογικού πίνακα. Βέβαια οι δύο πρώτες, η Σίτι και η Λίβερπουλ, δίνοντας φοβερή μάχη μεταξύ τους άφησαν πίσω τις δύο επόμενες, Τσέλσι και Τό-

ΚΑΤΑ ΜΕΣΟ όρο οι καλύτεροι και ακριβότεροι παίκτες αγωνίζονται στο αγγλικό πρωτάθλημα. Ανεξάρτητα από τις προτιμήσεις μας, είναι αυτό που παρουσιάζει την καλύτερη αγωνιστική ποιότητα.

των αθλητικών αναμετρήσεων ως βασικό παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης και μακροπρόθεσμης προόδου ενός αθλήματος. Ο Neale (1964) αναφέρεται στο φαινόμενο χαρακτηρίζοντας «το μονοπώλιο ως καταστροφή», θέλοντας να δώσει έμφαση στο ότι για ένα ελκυστικό πρωτάθλημα οι ομάδες πρέπει να είναι περίπου ίσης δυναμικότητας.

Για τον κ. Μανασή ισχύει ότι: «Η αγωνιστική ισορροπία είναι σημαντική διότι επηρεάζει τη συμπεριφορά των φιλάθλων και ως προς την προσέλευσή τους στο γήπεδο και ως προς τις αντιδράσεις τους κατά την παρακολούθηση των αγώνων από την τηλεόραση. Τα έντονα συναισθήματα που δημιουργούνται από την αβέβαιη έκβαση των αγώνων, διεγείροντας το ενδιαφέρον των φιλάθλων, έχουν ως αποτέλεσμα, ceteris paribus, δηλαδή με αμετάβλητα τα υπόλοιπα δεδομένα, την αύξηση της ζήτησης για οποιοδήποτε συνδεδεμένο προϊόν του πρωταθλήματος. Κάτι που

Το όνειρο για την κατάκτηση του Champions League γίνεται ολοένα και πιο μακρινό για ομάδες εκτός των Big-5

τεναμ, κατά 26 βαθμούς περίπου, αλλά εκεί και λίγο πιο κάτω δόθηκαν επίσης σκληρές μάχες. Χαρακτηριστικά αποτελέσματα του ανταγωνισμού είναι η απροσδόκητη κατάκτηση του πρωταθλήματος από τη Λέστερ Σίτι το 2015, η οποία την προηγούμενη χρονιά είχε τερματίσει στη 14η θέση, ενώ την ίδια χρονιά η πρωταθλήτρια του 2014 Τσέλσι τερμάτισε στη 10η θέση αλλά το 2016 κατατάχθηκε ξανά το πρωτάθλημα.

Οι τέσσερις αγγλικές ομάδες που αγωνίστηκαν στους τελικούς είχαν να δώσουν συχνά και το Σαββατοκύριακο αγώνες με μεγάλη βαθμολογική σημασία στη διάρκεια της αγωνιστικής περιόδου. Τουλάχιστον δέκα αμφίροπους αγώνες (ας μην ξεχνάμε και τον τόσο κρίσιμο και γεμάτο αγωνία αγώνα της Σίτι με την ένατη Λέστερ πριν από μερικές εβδομάδες), κρατώντας έτσι το αγωνιστικό τους επίπεδο αναπόφευκτα πολύ υψηλά για καιρό.

Η εκπληκτική βελτίωση της αγωνιστικής ισορροπίας στην Αγγλία έρχεται σε αντιπαράθεση με την αντίστοιχη επιδείνωση στη Γερμανία από το 2008 και μετά. Η αποχώρηση του Φέργκιουσον πριν από έξι χρόνια από τη Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ και η κατάκτηση του πρωταθλήματος από τη Λέστερ θα μπορούσαν να συνδεθούν με τη βελτίωση αυτή, όμως σύμφωνα με τους ερευνητές η μακροπρόθεσμη τάση συνδέεται και με ζητήματα που αφορούν τη δομή του αγγλικού ποδοσφαίρου. Η επίδραση των μεγαλοεπενδυτών από όλον τον κόσμο σε πολλές ομάδες τόσο της Premier League όσο και της Championship είναι καθοριστική σίγουρα για την απόκτηση πολύ καλών παικτών, την προσέλκυση κορυφαίων προπονητών, όπως και για την ανακαίνιση ή κατασκευή νέων σύγχρονων γηπέδων. Κυρίως όμως είναι το υψηλό επίπεδο οργάνωσης και η οικονομική πολιτική που εφαρμόζει η Premier League για τη «σχεδόν» ισότιμη διανομή των εσόδων σε όλες τις ομάδες.

Champions League: Πέτυχε ή όχι;

Αυτή τη χρονιά και μέχρι τους δύο τελικούς ειπώθηκαν τα καλύτερα για τον θεσμό των ευρωπαϊκών κυπέλλων. «Ματσάρες», ανατροπές, μαγικές βραδιές. Ανοίξε και η όρεξη του κόσμου για αχαλίνωτες μεταγραφές. Η δική τους ομάδα να πάρει τους περισσότερους και τους ακριβότερους. Ο Σαλάχ να πήγαινε στη Ρεάλ, ο Κουτίνιο πίσω στη Λίβερπουλ, ο Γκριεζμάν στην Μπαρτσελόνα, μέχρι και μεταγραφές προπονητών ονειρεύτηκαν οι οπαδοί, στέλνοντας τον Γκουαρδιόλα στη Γιουβέντους! Τεράστιες ανισορροπίες και όλα αυτά βέβαια γύρω από τα πέντε μεγάλα πρωταθλήματα, αυτά των Big-5.

Εδώ λοιπόν η ομάδα του Sports Analytics Group και ο κ. Μανασής προβάλλουν ζωηρές αντιρρήσεις. Διότι δεν θεωρούν επιτυχημένο τον τρόπο

ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ

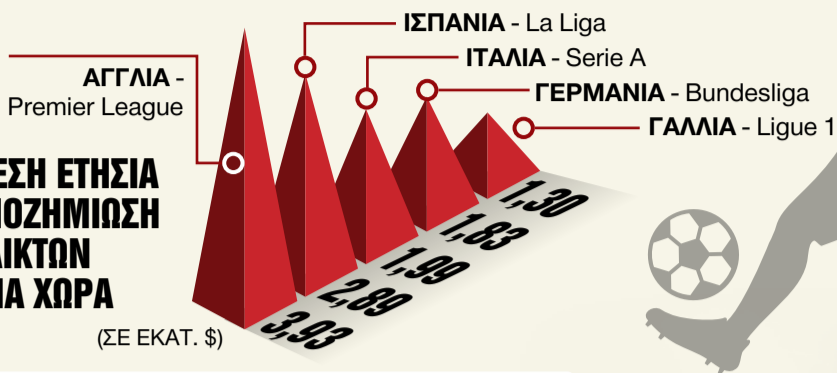
79 ομάδες ξεκίνησαν στην αρχή του Champions League.

213 ομάδες από 54 χώρες ξεκίνησαν στην αρχή του Europa League.

4 αγγλικές ομάδες απολαύσαμε στους δύο τελικούς.

ΜΕΣΗ ΕΤΗΣΙΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΠΑΙΚΤΩΝ ΑΝΑ ΧΩΡΑ

(ΣΕ ΕΚΑΤ. \$)

CHAMPIONS LEAGUE: ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ

Χρόνια	ΦΑΣΗ ΤΩΝ 16		ΗΜΙΤΕΛΙΚΟΙ	
	Big-5	Υπόλοιποι	Big-5	Υπόλοιποι
1993-1997	5,20	10,80	2,60	1,40
1998-2004	11,86	4,14	3,71	0,29
2005-2009	12,80	3,20	4,00	0,00
2010-2014	12,80	3,20	4,00	0,00
2015-2019	12,80	3,20	3,80	0,20

Οι ομάδες από τις χώρες εκτός των Big-5 (Αγγλία, Ισπανία, Ιταλία, Γερμανία και Γαλλία) που φθάνουν στη φάση των 16 έχουν μειωθεί δραστικά από το 1998 και μετά, ενώ αυτές που φθάνουν στην ημιτελική φάση έχουν σχεδόν εξαφανιστεί.

ΜΕΣΗ ΕΤΗΣΙΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΠΑΙΚΤΩΝ ΑΝΑ ΟΜΑΔΑ

(ΣΕ ΕΚΑΤ. \$)

Σε βάθος χρόνου οι ομάδες που ξεδεύουν τα περισσότερα χρήματα αποκτούν τελικά τους καλύτερους παίκτες και επομένως και το αγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι των αντιπάλων τους.

λειτουργίας του Champions League και σε αυτό καταλήγουν χρησιμοποιώντας στατιστικά και οικονομικά κριτήρια.

Σύμφωνα με τους ερευνητές των οικονομικών του ποδοσφαίρου, τα μεγάλα ποσά που διανέμει το Champions League με βάση την αγωνιστική επιτυχία έχουν σημαντική αρνητική επίδραση στη διαρκώς αυξανόμενη διαφορά ποιότητας μεταξύ των Big-5 και των υπολοίπων χωρών.

Κάτω αριστερά στο γράφημα φαίνεται καθαρά ότι οι ομάδες από τις υπόλοιπες χώρες, εκτός δηλαδή των Big-5, που φθάνουν στη φάση των 16 έχουν μειωθεί δραστικά από το 1998 και μετά, ενώ αυτές που φτάνουν στην ημιτελική φάση έχουν σχεδόν εξαφανιστεί. Ως φωτεινή εξαίρεση στον κανόνα, εφέτος ο Αγιαξ ήταν η πρώτη ομάδα από τις υπόλοιπες χώρες που έφτασε στη φάση των τεσσάρων μετά την κατάκτηση του Champions League από την Πόρτο του Μουρίνιο πριν από 15 χρόνια!

Οι αναλυτές τονίζουν πως για την πολύ μεγάλη διαφορά των Big-5 και των υπολοίπων δεν φταίνε μόνο τα μεγάλα ποσά αλλά και το σύστημα διεξαγωγής του Champions League. Διότι αυτό διαμορφώθηκε έτσι ώστε οι περισσότερες ομάδες που συμμετέχουν να είναι από τις Big-5, και μάλιστα χωρίς αγώνες στη φάση των ομίλων.

Οι μεγάλες αλλαγές του Champions League ως προς τον τρόπο διεξαγωγής αλλά και τα χρηματικά ποσά ήρθαν

να προστεθούν στα αποτελέσματα της περίφημης υπόθεσης Bosman του 1995 που άνοιξε τα σύνορα για τις μεταγραφές παικτών. Με βάση την απόφαση του δικαστηρίου δημιουργήθηκε το οικονομικό παράδοξο να έχουμε ελεύθερη αγορά εργασίας παικτών, ενώ η αγορά του προϊόντος παραμένει περιορισμένη στα εθνικά πρωταθλήματα (αγορά του προϊόντος θεωρείται ο τόπος στον οποίο διεξάγονται οι αγώνες ενός πρωταθλήματος).

Πολλοί φίλαθλοι του ποδοσφαίρου δεν είναι ευχαριστημένοι με αυτή την εξέλιξη, καθώς παραδοσιακές δυνάμεις όπως η Αντερλεχτ του Βελγίου, η Φέγενορντ της Ολλανδίας, η Μπενφίκα της Πορτογαλίας, που είχαν πολλές σημαντικές επιτυχίες στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις στο παρελθόν, πλέον είναι πολύ δύσκολο να αντιμετωπίσουν τις πολλές και δυνατές ομάδες των Big-5.

Η προσπάθεια γίνεται σχεδόν αδύνατη διότι πρέπει να ανταγωνιστούν τις μεγάλες ομάδες για την απόκτηση ή διατήρηση των πολύ καλών παικτών, ενώ αγωνίζονται στη μικρή κλειστή αγορά του δικού τους πρωταθλήματος. Κατά συνέπεια, όπως και η Πόρτο, πολύ δύσκολα θα επαναλάβει την επιτυχία του ο Αγιαξ. Είναι άλλωστε γνωστό πως η ομάδα συνειδητά βγάζει και εφέτος, από τα δεκαεννιά τους χρόνια τους παίκτες της στη βιτρίνα με πωλητήριο και δεν το σκέπτεται καν πως θα τους κρατήσει περισσότερο για να

επιχειρήσει κάτι μεγαλύτερο.

Η συγκέντρωση του αθλητικού ταλέντου στις Big-5 χώρες έχει φέρει ανισορροπία στο ποδόσφαιρο τόσο στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις όσο και στα εγχώρια πρωταθλήματα κυρίως των μικρών χωρών. Ο λόγος είναι πως τα ποσά που παίρνουν οι ομάδες για μερικές νίκες στη διαδικασία των play-off του Champions League ή σε ενδεχόμενη πρόκρισή τους στη φάση των ομίλων είναι πολύ μεγάλα συγκρινόμενα με την οικονομική δυνατότητα των εγχώριων πρωταθλημάτων στα οποία συμμετέχουν.

Μπροστά σε σχίσμα;

Όπως πολύ εύστοχα επισημαίνει ο κορυφαίος ίσως οικονομολόγος των σπορ στον κόσμο **Stefan Kesenne**, η λύση δεν είναι να γυρίσουμε τα ρολόγια πίσω και να κλείσουμε τα σύνορα για τους παίκτες. Από τη στιγμή που η διαδικασία της ενοποίησης στην Ευρώπη προχωρεί, δεν υπάρχει λόγος ένα άθλημα να είναι η εξαίρεση στον κανόνα. Επιπροσθέτως, ο Kesenne αναφέρει ότι το ευρωπαϊκό ποδόσφαιρο έχει ωφεληθεί πολύ από το άνοιγμα της αγοράς εργασίας. Πλέον οι καλύτερες ομάδες της Λατινικής Αμερικής δεν μπορούν να συναγωνιστούν τις καλύτερες ευρωπαϊκές είτε σε σωματειακό είτε σε εθνικό επίπεδο. Ούτε αποτελεί λύση η μείωση του αριθμού των ομάδων των μικρών χωρών ώστε λίγες ομάδες να μοιράζονται περισσότερα έσοδα

διότι αφενός μεν οι φίλαθλοι δεν το θέλουν, αφετέρου δε οριακά μόνο θα μπορούσε να μειωθεί η απόσταση από τις top ομάδες των Big-5.

Η καλύτερη λύση είναι το άνοιγμα της αγοράς προϊόντος δημιουργώντας ένα ή και δύο επίπεδα ευρωπαϊκών κλειστών διοργανώσεων όπου θα συμμετέχουν οι καλύτερες ομάδες από όλες τις χώρες με την παράλληλη κατάργηση του αναχρονιστικού θεσμού του Champions League. Η αναδιοργάνωση του ποδοσφαίρου αναμένεται να γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ των Big-5 και των υπολοίπων χωρών καθιστώντας τις νέες διοργανώσεις ελκυστικές για τους φίλαθλους σε όλη την Ευρώπη και βελτιώνοντας την αγωνιστική ισορροπία.

Μεγάλες ομάδες που ανήκουν στους Big-5 είναι προς το παρόν διχασμένες σε ό,τι αφορά αυτή την προοπτική διότι πιστεύουν πως έχουν περισσότερα έσοδα συμμετέχοντας ταυτόχρονα και στα εγχώρια πλούσια πρωταθλήματα. Υπάρχει όμως και το European Club Association που ιδρύθηκε το 2008, εκπροσωπεί 232 ευρωπαϊκές ομάδες και έχει πρόεδρο τον ιδιοκτήτη της Γιουβέντους Αντρέα Ανιέλι.

Τον Απρίλιο βγήκε πάλι στην επιφάνεια η πρόταση του Ανιέλι για το 2024, το αργότερο, αφού είχε κάποιες χωρίς δημοσιότητα συναντήσεις στις 31 Μαρτίου 2016 σε ξενοδοχείο της Ζυρίχης με Ρεάλ, Μπαρτσελόνα, Μπάγερν, Μί-

λαν, Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ, όπως αποκαλύφθηκε από τα Football Leaks, και αφορά ένα άλλου είδους Champions League, που θα έχει πλέον 4 ομίλους των 8 ομάδων, οπότε θα παίζονται 14 παιχνίδια ήδη στη φάση των ομίλων, τα Σαββατοκύριακα, βάζοντας σε δεύτερη μοίρα τα εθνικά πρωταθλήματα, τα οποία μάλλον θα παίζονται με παίκτες των K23 και K19 δημιουργώντας το φυτώριο για τις μεγάλες ομάδες.

Λέγεται ότι για αυτή την πρόταση έχουν αντιρρήσεις οι περισσότερες αγγλικές ομάδες. Παράλληλα χρησιμοποιούν την ισχύ τους πιέζοντας την UEFA για καλύτερη μεταχείριση όχι μόνο στον οικονομικό τομέα, μέσω της ευνοϊκότερης διανομής εσόδων, αλλά και στον αθλητικό τομέα, μέσω της απευθείας πρόκρισης στους ομίλους. Κατά τους οικονομολόγους, έχει υποτιμηθεί η δημιουργία ευρωπαϊκών διοργανώσεων στα πρότυπα αυτών στις ΗΠΑ και είναι πλέον υποχρέωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να σταματήσει τον μονοπωλιακό ανταγωνισμό των πολύ μεγάλων ομάδων συνεχίζοντας τις προσπάθειες για τη δημιουργία ενιαίας αγοράς προϊόντος και στο επαγγελματικό ποδόσφαιρο.

Η λάμψη του Champions League μπορεί να είναι μεγάλη αλλά μάλλον δεν θαμπώνει αυτούς που εστιάζουν με επιμονή στους αριθμούς και στα αποτελέσματα των στατιστικών.

Τα «+» και τα «-» της Premier League σε 1'

+ Είναι η τεχνοκρατική διαχείριση του προϊόντος του ποδοσφαίρου ως αθλητικού θεάματος που προσφέρει η Premier League προς τους φιλάθλους και βασίζεται στις αρχές του αθλητικού μάρκετινγκ.

+ Προσπαθεί η Premier League να «αντιγράψει» πολλά πράγματα από τα πρωταθλήμα-

τα των ΗΠΑ και για αυτό δεν είναι τυχαίες οι φωνές που ολοένα και δυναμώνουν από τους ιδιοκτήτες των μεγάλων κυρίως ομάδων για την ανάγκη δημιουργίας κλειστού πρωταθλήματος με την κατάργηση της διαδικασίας υποβιβασμού - προβιβασμού.

+ Ο λόγος του ποσού από την πώληση τηλεοπτικών δικαιωμάτων που αναλογούσε

στην πρώτη ομάδα προς την τελευταία στην Αγγλία ήταν στο 1,6 ενώ σε όλες τις υπόλοιπες Big-5 αυξάνεται προοδευτικά, με τελευταίες τις Ιταλία και Ισπανία με 5,3 και 7,8 αντίστοιχα.

- Αυτό αλλάζει από την επόμενη χρονιά και οι έξι πρώτες ομάδες θα παίρνουν μεγαλύτερο ποσό από τις υπόλοιπες.

- Ο τεράστιος αριθμός αγώνων που υποχρεώνονται να δίνουν οι αγγλικές ομάδες στο εσωτερικό της χώρας και μάλιστα χωρίς οι παίκτες να παίρνουν έστω την ανάσα που λογικά έχει αναγνωριστεί ότι πρέπει να δίδεται στους παίκτες των ομάδων σε άλλες χώρες κατά τη διάρκεια των εορτών.